

นายกุศล เรณุนันท์ ณ อยุธยา อายุ 60 ปี
ประเภทเครื่องอื่น ๆ (แทงไบลาน)

Mr.Kuson Renunannaayutthaya Age 60
Tang Bai Larn

ศิลปะการแทงใบลาน ถือเป็นงานหัตถศิลป์ที่มีความเก่าแก่ของไทย ที่สันนิษฐานว่าน่าจะมีกำเนิดมาตั้งแต่เมื่อครั้งอาณาจักรสุโขทัย ผ่านการบันทึกเรื่องราวบนใบลานสืบทอดผ่านกาลเวลามายาวหลายยุคสมัย ดำรงอยู่สืบมาจนถึงช่วงสมัยรัตนโกสินทร์ตอนต้น งานศิลปะการแทงใบลานก็เริ่มสูญหายไปจากสังคมไทย การแทงใบลาน ในสมัยอดีตกาลนั้น ใช้ประกอบในงานพระราชพิธีสำคัญ ที่มีความเกี่ยวข้องกับสถาบันพระมหากษัตริย์ หรือ ข้าราชการบริพารชั้นสูงในราชสำนักสยาม เนื่องจากในสมัยโบราณนั้นไม่มีอุปกรณ์บันทึกที่ติดมากนักจึงอาศัยการแทงใบลานเป็นเครื่องบอกชื่อ สกุล วัน เดือน ปีเกิด และ แทงใบลานเป็นป้ายชื่อประกอบในพิธีศพ ส่วนชาวบ้านทั่วไปมักไม่มีโอกาสได้สัมผัสกับงานหัตถศิลป์แขนงนี้

สำหรับใบลานนอกเหนือจากนำมาแทงฉลุลาย เป็นภาพจิตรกรรมบอกที่มาของบุคคลแล้ว ในสมัยโบราณยังมีการใช้ใบลานมาเขียน (จาร) ลงเป็นตัวอักษรภาษาต่าง ๆ เพื่อบันทึกเหตุการณ์ที่มีความสำคัญ ทั้งยังมีการนำไปประดิษฐ์เป็นรูปแบบพงศาวดาร คัมภีร์ใบลาน และ สมุดใบลาน ตามที่พบเห็นได้ในพิพิธภัณฑ์ หรือ หอจดหมายเหตุแห่งชาติ

งานศิลปะการแทงใบลานนั้นถือได้ว่าเป็นรูปแบบศิลปะชั้นสูงของไทยแฝงไว้ด้วยภูมิปัญญาของคนโบราณ เป็นงานที่ยาก ผู้ที่จะทำการแทงใบลานต้องเป็นผู้ที่มีความรู้ ต้องมีใจรัก มีสภาพอารมณ์ที่ดี มีความอดทน มีสมาธิ จินตนาการ และที่สำคัญต้องมีฝีมือ มีทักษะจึงจะรังสรรค์ชิ้นงานจนก่อเกิดเป็นชิ้นงานจิตรกรรมอันประณีต วิจิตรอันตราตรึงใจ

ครูศิลป์ของแผ่นดิน 2560

The art of Tang Bai Larn, or palm-leaf inscribing, is an ancient craftsmanship of Thailand. It is assumed to be originated during the Sukhothai Era, as there are many historical records made in palm-leaf inscription which had been passed on through times until today. After early days of Rattanakosin Era, the craftsmanship of palm-leaf inscribing has gradually disappeared from Thai society. In the past, palm-leaf inscription was used in important royal ceremony, or important event which was related to the monarch or high level nobility of Siam Royal Court. This was because, in the past, there was not good enough material for recording. The people hence inscribed important

information, such as, name, surname, birthday, etc, on palm-leaf. Inscribed palm-leaf can also be used as name tag in funeral. However, ordinary people did not have such opportunity to experience this craftsmanship.

Besides inscribing palm-leaf as a type of painting that tells a person's history, in the past, palm-leaf inscribing can also be used for inscribing message of various languages in order to record important event. Palm-leaf inscription was invented into chronicle, palm-leaf treatise, and palm-leaf notebook; all of which can still be found in the museum or national archive.

The craftsmanship of palm-leaf inscribing is a high class Thai art that expresses the local people's wisdom. Palm-leaf inscribing is a complex task, and the craftsman must be knowledgeable person and passionate, must have good temper and patience, high concentration and imagination, and most importantly, highly competent and skillful in order for that craftsman to create such a beautiful, meticulous, and graceful painting.

การสืบทอดงาน “ศิลปะการแทงใบลาน”

งานแทงใบลาน มีอยู่คู่กับงานแทงหยวกกล้วย มาแต่โบราณที่มีมาตั้งแต่เมื่อครั้งอาณาจักรสุโขทัย เพียงแต่ งานแทงหยวกกล้วยนั้นเมื่อแทงสำเร็จออกมาด้วยความงดงามแล้วจะแห้งเหี่ยวสูญสลายไป แตกต่างจากงานแทงใบลาน ที่ไม่แห้งเหี่ยวสูญสลาย สามารถเก็บรักษาให้คงอยู่ได้ตลอดไป การแทงใบลานต้องอาศัยความชำนาญของช่างในขั้นตอนการแทงฉลุลายใบลานเป็นอย่างมาก และ การนำมาใบลานที่แทงฉลุเป็น ลวดลายขึ้นเล็กขึ้นน้อยเป็นร้อย เป็นพันชิ้นนั้นมาติดขึ้นรูป ก็จะต้องมีความพิถีพิถัน ใช้ความอดทนสาหะในการเรียงให้เป็นรูปตามที่กำหนด ซึ่งรูปบางรูปใช้ระยะเวลาการทํานานนับ 10 ปี หรือ มากกว่านั้นเลยทีเดียว

นายกุศล เรณุนันท์ ณ อยุธา เป็นผู้ที่ได้สืบทอด การแทงใบลานจากบรรพบุรุษ ด้วยมีความชอบในงาน ศิลปะแขนงต่าง ๆ ตั้งแต่เด็ก และได้มีโอกาสสัมผัสงาน ศิลปะแทงใบลานงานศิลปะชั้นสูง แขนงนี้อยู่บ้างแล้วจากฝีมือคุณปู่สำเนียง หรือ หม่อมราชวงศ์สำเนียง เรณุนันท์ ผู้ซึ่งปฏิบัติหน้าที่อยู่ในกองมหรสพ สำนักพระราชวัง เป็นผู้มีความสามารถในงานศิลปะแทงใบลาน จนเมื่อนายกุศล อายุได้ประมาณ 8 ปี คุณปู่ ได้เห็นถึงความสามารถในการวาดรูปของครูกุศลที่วาดได้อย่างสวยงาม จึงได้ถ่ายทอดวิชาความรู้งานแทงใบลาน ให้นายกุศล เรียนรู้และศึกษาอย่างจริงจัง

Inheriting ‘the art of Palm-leaf inscribing’

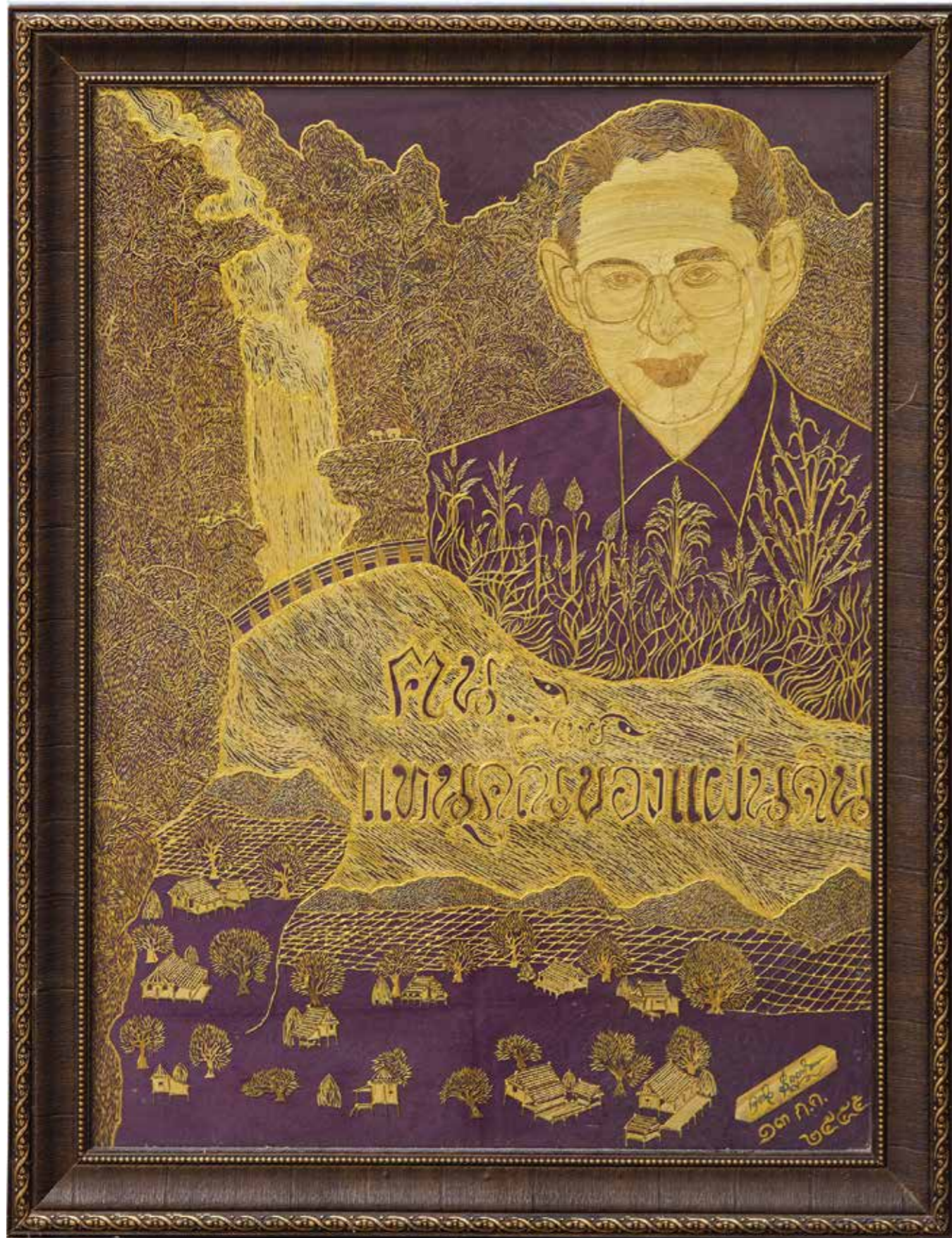
Palm-leaf inscribing co-exists with Tang Yuak Gluay (banana stalk pith inscribing) since the ancient time, from Sukhothai Era. One difference is that Banana stalk pith inscribing produces beautiful result that withers with time; on the contrary, palm-leaf inscription will not be easily withered, and can be preserved for a very long time. Palm-leaf inscribing requires very skillful craftsman, especially during the design drawing on palm-leaf. Assembling inscribed hundred or even thousand inscribed Palm leaves into a complete picture also requires some meticulous work. Some picture may even take up to 10 years or longer to complete.

Mr. Kuson Renunannaayutthaya inherits the art of palm-leaf inscribing from his ancestor. He was passionate in various arts since he was little. He had the chance to experience this high class art of palm-leaf inscribing from Grandpa Sumniang, or Mom Rajawongse Rennunan who was a member of the Amusement Division, under the Bureau of the Royal Household. Grandpa Sumniang was an adept craftsman in the art of palm-leaf inscribing. When Mr. Kuson was 8 years old, Grandpa Sumniang recognized his drawing skill, after he drew very beautiful picture. Therefore, Grandpa Sumniang decided to teach his knowledge in the art of palm-leaf inscribing to Mr. Kuson, who studied this knowledge seriously.

และด้วยความรัก ความชอบในงานศิลปะ และประกอบ กับเป็นงานที่ได้รับการสั่งสอนถ่ายทอดจากบรรพบุรุษ นายกุศล จึงมีความมุ่งมั่นตั้งใจศึกษาเรียนรู้อย่างจริงจัง ด้วยเพราะเห็นว่าผู้ที่รู้จักขั้นตอนการทำงานแทงใบลาน ก็คงจะมีเพียงในกลุ่มบุคคลผู้ทำงานในพระราชสำนัก เท่านั้น และมีความมุ่งมั่นสืบทอดงานศิลปะแทงใบลาน ให้อยู่สืบต่อมาให้ได้ ตามความประสงค์ของคุณปู่ จนได้ สั่งสมประสบการณ์ ทักษะฝีมือมากกว่า 40 ปี ในการใช้ ความสามารถแทงใบลาน ศิลปะชั้นสูงแขนงนี้ ภายใต แนวคิดทำอย่างไรให้สามารถแทงใบลานออกมาได้ เสมือนการวาดภาพ สร้างความคมชัด ความละเอียดอ่อน ความแตกต่างของสีเส้นให้ชิ้นงานมีเอกลักษณ์ ซึ่ง นายกุศล ก็ได้ยึดแนวคิดนี้มาใช้สร้างสรรค์ผลงานมา โดยตลอด

With his love and passion in this art, as well as extensive training from his ancestor, Mr. Kuson was determined to thoroughly learn about this art. He foresaw that craftsman who knows the art of palm-leaf inscribing can only be found among employee of the Bureau of the Royal Household. He was also determined to inherit the art of palm-leaf inscribing in accordance with his grandfather’s intention. He spent over 40 years to accumulate experience and honing his skill in the high class art of palm-leaf inscribing with the idea of how to produce inscribed palm-leaf that is equally beautiful to a painting; whether in term of the image’s resolution, meticulous craftsmanship, and distinctive colors that give unique characteristic to each piece. Mr. Kuson has always adhered to this idea in order to produce his work.

ภูมิปัญญาที่สะท้อนเอกลักษณ์งาน “ศิลปะการแทงใบลาน”

ในสมัยโบราณงานแทงใบลานใช้ในพระราชพิธีถวายพระเพลิงพระบรมศพ ใช้สำหรับจารึกชื่อและปีเกิดของผู้วายชนม์ ลงบนแผ่นไม้สัก แทนการเขียนโดยแทงใบลานเป็นตัวอักษร และใช้กาวหนังควายเคี้ยวให้เหนียวติดลงบนแผ่นไม้สัก ลงรักหรือทาชาดเพื่อให้เกิดความสะอาดตา

เอกลักษณ์ในงานแทงใบลานของ นายกุศลมีการยึดหลักการวิธีการทำให้คล้ายกับเมื่อครั้งสมัยโบราณทั้งหมด ภูมิปัญญาที่สะท้อนเอกลักษณ์งานศิลปะการแทงใบลาน คือ เมื่อจรดปลายมีดแทงลงไปบนใบลานแล้วต้องแทงให้เกิดริ้วเกิดหาง หรือ เรียกได้ว่า แทงในเชิงลึก เพื่อประดิษฐ์ลวดลายให้มีความสมดุลกันจึงจะทำให้เกิดความงดงาม ซึ่งนี่คือหัวใจสำคัญของงานหัตถศิลป์แขนงนี้

การแทงใบลานในสมัยโบราณนั้นเน้นแทงใบลานให้มีลวดลายขนาดใหญ่ แต่อาจมีการแทงลายขนาดเล็กประกอบลงไปบ้างขึ้นอยู่กับความสามารถในเชิงช่างของแต่ละบุคคล ขนาดลายใหญ่ก็ไม่ต้องลงรายละเอียดมากนักค่อย ๆ คิดแทง ประดิษฐ์ลวดลายพร้อมเสริมจินตนาการของช่างลงไปพร้อมกัน เมื่อแทงเสร็จเป็นลวดลายแล้ว อาจจะทำรัก หรือ ชาดมาลงเพิ่มสีสันทันทีแก่ชิ้นงานก่อนนำแผ่นทองคำเปลวมาปะประดับเพื่อการตกแต่ง

Local wisdom that reflect identity of ‘the art of palm-leaf inscribing’

In the past, Larn-leaf inscribing was used in the royal creation ceremony, as a label to hold name and birthday of the deceased. Inscribed palm-leaf will be placed on Teak wood plate. Instead of normal writing, palm-leaf inscription was glued with buffalo skin onto Teak wood plate. The plate was then covered with lacquer or painted with cinnabar.

For unique characteristic of palm-leaf inscribing, Mr. Kuson adheres to a crafting method which is similar to ancient inscribing method is the local wisdom that reflects unique identity of the art of palm-leaf inscribing. That is, after craftsman cut a leaf with a knife, he must make deep incision in order to create ‘the groove’ or ‘the tail’ of the inscription. This method is also called Deep Incision. Another characteristic of palm-leaf inscribing is balanced design which is considered to present the aesthetic of palm-leaf inscription. These are the heart of this branch of craftsmanship.

Ancient palm-leaf inscribing focused on marking large design on palm-leaf. However, craftsman may also integrate smaller design onto the leaf depending on personal skill and ability of each individual craftsman. Large design also does not require much detail, and allows craftsman to gradually consider and add more designs onto the piece, or use his imagination to produce the inscription. Once the main design is completed, craftsman may cover the leaf with lacquer or paint it with cinnabar before cover it with thin gold plate for decoration.

ภูมิปัญญางานแทงใบลาน อาจจำแนกออกเป็นช่วงเวลาของยุคสมัยได้ดังนี้

1. **ยุคเก่า** ในขั้นตอนการแทงฉลุลายบนใบลาน จะใช้ตะปูมาตีรีดให้แบน ก่อนนำมาฝนกับหินลับมีดเพื่อให้ช่วงปลายมีความคมใช้แทงลงไปในใบลาน หรือ ใช้มีดที่มีความคมกรีดลายที่ลงไปบางครั้ง ส่วนวัสดุที่นำมาใช้เป็นกาที่ใช้สำหรับติดลายขึ้นรูปในยุคเก่านั้น จะใช้น้ำขี้เถ้ามาต้มจนละลาย ซึ่งน้ำขี้เถ้ามีคุณสมบัติที่เหนียวเหนียวใช้เป็นกาส่วนพื้นหลังนิยมใช้ไม้สักมาปิดไว้รวมถึงมีการนำชาติ รัก และ ทองคำเปลวมาเพิ่มความสวยงามตกแต่งชิ้นงาน
2. **ยุคกลาง** ในยุคกลางนี้มีการพัฒนาขั้นตอนการร่างเค้าโครงรูปให้ง่ายขึ้นด้วยการนำภาพที่ต้องการถ่ายเอกสารแล้วนำมาร่างขึ้นใหม่ให้มีขนาดใหญ่ขึ้น รวมถึงขั้นตอนตกแต่งชิ้นงานมีการใช้ยางมะขวิดมาเป็นวัสดุทารองพื้นเพื่อช่วยให้สีเกาะติดพื้นผิวไม่หลุดง่าย อีกทั้งยังใช้น้ำมันเข้ามาเพิ่มในการเขียนลายแต่ยังคงเอกลักษณ์รูปแบบโบราณด้วยการลงรักปิดทอง สำหรับพื้นหลังมีการใช้กระจกใสเข้ามาแทนที่เนื่องจากไม้สักมีราคาสูง และมีอายุการใช้งานสั้น แต่จะไม่ใช้ไม้อัดเพราะไม้อัดมีความชื้นจะทำให้ชิ้นงานแทงใบลานขึ้นรา
3. **ยุคใหม่** มีการนำแบบภาพที่ต้องการ ไปลงไว้นิลซึ่งทำให้ระยะเวลาในการทำงานสั้นลง สามารถนำรูปถ่ายขนาดใหญ่มาเป็นแบบได้ก่อนร่างแต่งโครงสร้างเพิ่มเติมลงไปในไว้นิล ในขั้นตอนการแทงฉลุลายบนใบลาน ในยุคใหม่นี้มีการประยุกต์ใช้ใบมีดคัทเตอร์ แทนการใช้ตะปูแบบของเดิม รวมถึงใช้สีน้ำทอง และ สีอะคริลิก มาตกแต่งชิ้นงานแต่ยังคงรักษาภูมิปัญญาการแทงฉลุลายให้มีเอกลักษณ์แบบโบราณดั้งเดิม

The wisdom of palm-leaf inscribing can be categorized into periods, as follow.

1. **Ancient Period:** in order to inscribe any designs onto a palm-leaf, craftsman will flatten nail with hammer and sharpen the nail with whetstone then use the nail to inscribe the leaf. Sometimes, craftsman may use sharp knife as well. For adhesive material that can only be found in the Ancient Period, was buffalo skin glue which is made by boiling buffalo skin until it melt. Melted buffalo skin is an adhesive substance that can be used as glue. The background of the inscription was usually made of teak wood plate with decoration from cinnabar, lacquer, or thin gold plate in order to improve the piece's gracefulness.
2. **Middle Age Period:** during the middle age, inscribing process has been improved to be much easier. That is, photocopied and enlarged picture of the image was used for drafting. Also, during decoration, solution from Makwit (Wood Apple) was used as foundation which allowed the paint to better stick to the surface. Oil paint was also used in the drawing but ancient decoration technique, such as, covering the piece with lacquer and thin gold plate, was still used. For the background, clear glass was used instead, as teak wood was expensive and had shorter life. Plywood was avoided, as it accumulates humidity easily which may result as fungi infestation on palm-leaf.
2. **Modern Period:** required image was printed on vinyl which greatly reduces the working time and allows large image to be used for drafting as well as adding more details onto vinyl board. For the inscribing process, craftsman in Modern Period uses cutter instead of nail, as well as gold paint and acrylic paint for decoration. Anyway, craftsman still preserves original wisdom of inscribing design that follows original – ancient designs.

เอกลักษณ์ที่สำคัญอีกประการหนึ่งของงานแทงใบลาน คือ การคัดเลือกใบลานที่นำมาใช้ในการแทงนั้นต้องใช้ใบลานที่พบขึ้นอยู่บริเวณดินทรายเนื่องจากใบมีความแห้งมากเพราะจะไม่ค่อยมีเชื้อรา ใบลานที่เหมาะสมกับงานแทงใบลานต้องอยู่ในแถบจังหวัดปราจีนบุรี จังหวัดอุบลราชธานี จังหวัดนครพนม หรือ จังหวัดที่อยู่ในภาคเหนือ หากเป็นใบลานที่นำมาจากพื้นที่มีดินเหนียวใบลานที่ได้นั้นจะมีรา และ ใช้แทงผลุลายได้ยากจึงไม่นิยมนำมาใช้ ใบลานที่เลือกใช้นั้นต้องไม่อ่อนเกินไป และไม่แก่เกินไป รวมถึงส่วนยอดด้วย ซึ่งใบลานอ่อนนั้นสามารถนำมาแทงได้ง่ายกว่า ส่วนใบลานแก่มีลักษณะเส้นที่เหนียวแต่ต้องนำมาแทงประกอบเช่นกันเพื่อเป็นการเพิ่มโทนสีให้แก่ชิ้นงาน เมื่อได้ใบลานมาแล้วต้องนำมาพักทิ้งไว้ประมาณ 20 วัน เนื่องจากใบลานที่ไต่ยังมีรสขมอยู่ไม่สามารถที่จะนำไปแทงได้ รวมถึงมีการใช้ใบตาลเข้ามาแทงผลุลายผสมกับใบลานได้ด้วยโดยเลือกใช้ใบตาลตัวผู้ที่มีสีน้ำตาลเข้มสวย และ ใบตาลตัวเมียซึ่งให้สีที่อ่อนกว่ามาเป็นองค์ประกอบรูป เพื่อทำให้เกิดความหลากหลายของโทนสีเพิ่มอัตลักษณ์ให้แก่ชิ้นงาน เน้นการใช้สีสันทันทีที่เกิดจากธรรมชาติให้มากที่สุด อีกทั้งการใช้ใบลานผสมกับใบตาลนั้นถือเป็นการประยุกต์ใช้วัสดุผลุลายที่ใกล้เคียงกันในธรรมชาติสังเกตได้จากต้นตาลกับต้นลานนั้นเป็นของคู่กัน ลักษณะใบก็มีความคล้ายคลึงกันเมื่อนำมาใช้ทำงานศิลปะมีอายุการใช้งานที่ยาวนานพอๆกันจึงสามารถใช้ร่วมกันได้

ในปัจจุบันมีการปรับปรุงประยุกต์ให้ผลุลายที่แทงลงไปมีขนาดเล็กกว่าเดิม และเล็กมากจนมีขนาดลายที่เล็กเท่าเส้นผมเลยทีเดียว ถือเป็นการเพิ่มความท้าทายในทักษะฝีมือของช่างในการทำงานการแทงใบลานเป็นอย่างมาก โดยความท้าทายนี้คือ รูปลักษณะต้องทำให้มีความละเอียดที่สุด และ เล็กที่สุดเมื่อมองดูแล้วมีความงดงามสบายตา

Another important unique characteristic of palm-leaf inscribing, is palm-leaf selection. Potential palm-leaf for inscription should come from palm tree that grows on sandy soil. This is because there will be less humidity on sandy soil, and therefore, less fungi. Perfect palm-leaf for inscribing comes from Prachinburi Province, Ubon Ratchathani Province, and Nakhon Phanom Province, as well as provinces in the North. Palm-leaf from plant that grows on clay will tend to have fungi which makes it harder to inscribe and therefore, not quite suitable or preferred. Palm-leaf for inscribing must not be too young or too old, including the top. Younger palm-leaf is easier to work with, while older palm-leaf will be tougher but still required, as it gives different tone of color to the piece. Once palm leaves are acquired, they will be rested for 20 days, as fresh leaf is unsuitable for inscribing. Besides palm-leaf, Tarn leaf (Sugar Palm) can also be used for inscribing. Male Sugar Palm plant gives darker leaf while female plant gives lighter leaf; all of which can be used to arrange composition of the picture and to add more tones of color to the piece where craftsman will focus on using natural tone of color as many as possible. Combining palm-leaf and sugar palm leaf is an applied method for inscribing where similar natural raw materials are used, as sugar palm tree and palm tree can be easily found together. Leaves of both plants are also similar with equal life cycle when use as raw material for artwork; therefore, they can be used in this craftsmanship.

กระบวนการสร้างสรรค์ งานแทงใบลาน

1. ใบมีดคัทเตอร์
2. หินลับมีด
3. ใบลาน หรือ ใบตาล
4. ขี้ผึ้ง หรือน้ำมันมะกอก (สำหรับใช้ใช้ในการรีดใบลาน)
5. ผ้า
6. กาวลาเท็กซ์
7. กระจกใส (สำหรับใช้เป็นพื้นหลังรูปและปิดผนึก)
8. แลคเกอร์
9. สีน้ำทอง สีมุก (สำหรับใช้ตกแต่ง)

ขั้นตอนการเลือกใบลานและใบตาล

1. การเก็บใบลานจากต้นลาน โดยเลือกจากต้นที่ใบแก่และบาน จากนั้นป็นขึ้นไปเพื่อเลือกสีใบที่สวยงามตามต้องการ
2. การเก็บใบตาล ต้นตาลแบ่งเป็น ตาลตัวผู้ และตาลตัวเมีย ตาลตัวผู้ให้สีน้ำตาลไหม้ ตัวเมียให้สีน้ำตาลอ่อน หากต้องการยอดสีทอง ต้องขึ้นไปเก็บที่บนยอดความสูงราว 8 เมตร
3. เมื่อเก็บลงมาแล้ว ต้องนำมาตากให้แห้งสนิทเสียก่อน ไม่งั้นนั้นอาจเกิดเชื้อราเมื่อนำมาสร้างสรรค์ผลงาน

ขั้นตอนลอกก้าน และ รีดใบลาน

1. ก้านของใบลานนั้นมีคุณลักษณะที่แข็งไม่สามารถนำมาใช้งานได้ จึงต้องทำการลอกก้านออกด้วยใบมีด ให้เหลือแต่ส่วนใบเท่านั้น
2. เสร็จขั้นตอนการลอกก้านออกแล้วให้นำผ้าไปชุบน้ำมันมะกอกมารีดถูกับใบลานเพื่อให้ลื่น หรือ ใช้ผ้าชุบกับขี้ผึ้งแล้วนำมารีดได้เช่นกัน รีดด้วยผ้าจนใบลานนิ่มที่สุด หากยังแข็งอยู่เมื่อนำไปแทงแล้วใบลานจะแตก เมื่อทำการรีดใบลานด้วยวิธีการนี้แล้วจะทำให้ใบลานมีความเงา คมมันวาวขึ้น ส่วนใบตาลนำมาทำกรรมวิธีเดียวกันซึ่งใบตาลนี้จะลอกก้านได้ง่ายกว่า

Nowadays, design for inscribing has been applied to be smaller; even as small as a human's hair. This presents much challenge to the craftsman of palm-leaf inscribing. The challenge lies on the piece's appearance which is needed to be as fine and small as possible in order to give a graceful – pleasurable appearance.

Production of palm-leaf inscribing Equipment and material

1. Cutter
2. Whetstone
3. Palm-leaf
4. Sugar Palm-leaf, Bee wax or olive oil (use as grease for leaf flattening)
5. Cloth
6. Latex glue
7. Clear glass (use as background and seal)
8. Lacquer
9. Gold paint or pearl paint (for decoration)

Selection process for Palm-leaf and Sugar Palm-leaf

1. Collect palm-leaf from the tree, choosing plant that has old and spread leaves; climb up the plant to choose leaf of preferred color.
2. Collect sugar palm-leaf, it can be categorized as male plant and female plant. Male sugar palm tree gives dark brown leaf while female sugar palm tree gives light brown leaf. If you want golden sugar palm-leaf, climb up over the height of 8 meters.
3. Once you have collected the leaf, let it dry under sun light, or there may be fungi infestation once it is used in the piece.

Removing leaf's steam and flattening the leaf

Palm-leaf's steam is hard and can't be used. It needs to be removed with knife, leave only leaf's blade. After the stem has been removed, dip cloth into olive oil or bee wax and rub it over the leaf as grease; rub with grease so that leaf is as soft as possible, otherwise the leaf will break down from inscribing. Treating palm-leaf this way also gives shiny appearance to the leaf. Sugar palm-leaf will also be treated with the same method. Also, sugar palm-leaf's stem will be much easier to remove.

ขั้นตอนการฉลุลาย

การฉลุลายนั้นต้องมีการวาดเค้าโครงของภาพขึ้นก่อน เพื่อง่ายต่อการฉลุลายใบลานให้มีสัดส่วนตรงตามภาพเค้าโครงที่ได้วาดร่างไว้ โดยต้องมีจินตนาการว่ารูปแบบลายที่ฉลุลงไปนั้นสมควรนำไปติดบริเวณส่วนใดของภาพแล้วจึงเลือกใช้ใบลาน หรือ ใบตาล ให้ได้ตามเฉดสีที่ต้องการเน้นให้มีความเหมือนจริงมากที่สุด

สำหรับวิธีการคำนวณขนาดลายต้องอาศัยทักษะความชำนาญ และ จินตนาการที่ได้คิดไว้ หรือ ตามรูปต้นแบบที่ได้วาดร่างภาพเอาไว้ ก่อนใช้มีดคัทเตอร์แทงฉลุลายลงไปบนใบลานซึ่งในขณะที่ทำการแทงฉลุส่วนลายที่มีความโค้งมากจะต้องเพิ่มความพิถีพิถันให้มากขึ้นเป็นพิเศษ เช่น ฉลุลายใบลานบนโต๊ะที่วางทับด้วยแผ่นกระจกใสอย่างหนาเพื่อใช้รองฉลุลาย

ขั้นตอนการติดกาวยื่นรูป

ก่อนเริ่มขั้นตอนการติดกาวยื่นรูป จะต้องนำใบลานที่ฉลุลายจนเสร็จแล้วมาวัดขนาดให้พอดีกับแบบลายที่ต้องการติด โดยสามารถตัดส่วนที่เกินออกได้ก่อนนำมาติดด้วยกาวยื่นรูป

ในขั้นตอนการติดกาวยื่นรูปใบลานให้ได้รูปแบบตามที่ต้องการนั้นถือได้ว่าเป็นขั้นตอนที่ยาก เนื่องจากใบลานที่ฉลุลายได้จะมีขนาดที่เล็กตามรายละเอียดของลายที่ทำ จะต้องค่อย ๆ ติดใบลานลงไปบนแผ่นกระจกด้วยความประณีตโดยอาจใช้แสงไฟส่องเพื่อเพิ่มแสงสว่างในขณะที่ติดขึ้นรูปเพื่อให้สามารถติดใบลานลงไปบนจุดที่ต้องการได้อย่างถูกต้องยิ่งขึ้น

เมื่อติดลายใบลานขึ้นรูปจนเสร็จแล้วให้นำกระจกมาทับไว้สักครู่หนึ่งก่อนไม่ให้ลายที่ได้ติดกาวยื่นรูปหลุดหรือ กระจกออกจากกัน

Design inscribing

In order to inscribe the design, craftsman will draft the picture in order to facilitate the inscribing and to make sure that the picture's aspect ratio is properly portrayed. Craftsman will imagine the targeted area of the picture to see which design will be attach to which part, then select palm-leaf or sugar palm-leaf of desired color in order to portray as real as possible picture.

Design inscribing

Calculation of the design's size requires craftsman's experience and imagination in accordance with given draft. The craftsman will then use cutter to cut inscription on palm-leaf. Also, curve of any design will require extra meticulousness, such as, making the inscription on a flat table, and over thick clear mirror.

Gluing the pieces together into a picture

Before gluing leaves into a picture, the inscribed palm-leaf will be measured in order to make sure that its size is matched with the desired design. Excessive part will be cut out then the leaf will be attached with glue.

Gluing palm leaves together into the desired design is also another complex and difficult step, as inscribed palm-leaf will get smaller as the more detail the desired design is. Therefore, craftsman will have to gradually put palm-leaf on the mirror plate meticulously, and he may use extra lighting over the working area in order to make sure that each palm-leaf will be attached to the desired position correctly.

Once palm leaves are glued together, craftsman will cover them with mirror for a moment in order to prevent the leaf to fall off or tilt.

ขั้นตอนการตกแต่งชิ้นงาน

นำชิ้นงานใบลานที่ติดขึ้นรูปจนเสร็จแล้วมาทาเคลือบด้วยแลคเกอร์เพื่อให้ชิ้นงานใบลานมีความอยู่ตัวและดูเงาขึ้น ก่อนนำไปตกแต่งเพิ่มเติมด้วยการทาสีน้ำทองปิดรอยต่อใบลาน หรือ ทาสีมุก เพื่อให้ชิ้นงานดูมีความสวยงามโดดเด่นสะดุดตา เสมือนเป็นภาพวาดเลยทีเดียว

นอกจากนี้แล้วในขั้นตอนการตกแต่งนี้อาจมีการใช้ผ้าไหม หรือ ผ้ากำมะหยี่ มาตกแต่งเพิ่มคุณค่าให้แก่ชิ้นงานได้อีกด้วย เมื่อได้รูปที่ประดับตกแต่งจนเสร็จดีแล้วจึงปิดผนึกชิ้นงานด้วยกระจกใสเพื่อปกป้องให้ชิ้นงานมีสภาพเดิมอยู่เสมอ และ เพิ่มความสะดวกในการนำไปประดับตกแต่งตามที่ต้องการ

เทคนิค สำคัญของการสร้างสรรค์งานแทงใบลานนั้นคือ การจรดปลายมีดลงบนใบลาน หรือ ใบตาล ให้มีปลายเรียวยาว หรือเรียกว่า “หาง” ที่จะมีส่วนทำให้ได้รูปที่พลิ้วไหว อีกทั้งการเลือกใช้ใบลานและใบตาล ต้องเลือกเฉดสีให้สวยงาม เพื่อให้ได้สีสันบนภาพเสมือนภาพวาด

Decoration of work piece

Finished picture of palm-leaf inscribing will be coated with lacquer in order to let the material to set itself and to have shiny appearance. Craftsman will then apply additional decoration, whether paint the picture with gold paint, to cover the space between each leaf; or paint with pearl paint in order to give more prominent gracefulness to the piece, and to make it look like a real painting.

Moreover, during this step of decoration, craftsman may use silk or velvet to decorate, and add more value to the piece. Once the picture has been fully decorated, the craftsman will then cover it with clear mirror in order to preserve the piece as well as to facilitate its transportation, so the piece can be brought to decorate any desired spot.

One vital technique of palm-leaf inscribing is to make the incision with knife on palm-leaf or sugar palm-leaf so that it leaves slender end which is called 'tail'. Such tail gives appearance of fluttering to the picture. Also, craftsman must choose palm-leaf or sugar palm-leaf of the right tone of color in order to get the result image that as beautiful as a painting.

ความภาคภูมิใจการถ่ายทอด และสืบสานงาน
“ศิลปะการแทงใบลาน”

นายกุศล ยึดแนวคิดสร้างสรรค์ผลงานแทงใบลานภายใต้หลักการประดิษฐ์ชิ้นงานที่ยาก สร้างสรรค์จินตนาการเพิ่มเติมให้กลายเป็นงานที่ง่าย เป็นผู้เต็มเปี่ยมไปด้วยจิตวิญญาณการอนุรักษ์สืบสานงานศิลปะแทงใบลานที่เป็นภูมิปัญญาของไทยเพื่อให้คนรุ่นต่อไปได้ภาคภูมิใจ และได้ชื่นชมสมบัติของแผ่นดิน งานแทงใบลาน เป็นงานที่ใกล้สูญหาย หากผู้ทำงานประเภทนี้ได้ยากขึ้น ผู้ที่ต้องมีใจรักในงานรวมถึงมีสภาพอารมณ์ที่ดีพร้อมที่จะแทงจนลวดลายให้ออกมาพริ้วไหวแลดูสวยงามได้ ซึ่งการผลิตชิ้นงานแทงใบลานนี้จะส่งผลให้ช่างผู้ทำได้ทั้งสมาธิ จินตนาการ มีความคิดอ่านอย่างละเอียดอ่อน ส่วนสติปัญญา ก็จะดีขึ้นตามมาในภายหลัง จึงหวังให้เกิดการตระหนักและเห็นคุณค่าของคนในชาติไทย ว่าคนไทยยังมีฝีมือในการรังสรรค์สมบัติของแผ่นดินที่สืบทอดภูมิปัญญากันมาจากบรรพบุรุษอย่างยาวนาน

ปัจจุบันครูกุศลได้ถ่ายทอดงานหัตถศิลป์แทงใบลานให้แก่เยาวชนทั้งในระดับโรงเรียน ระดับอุดมศึกษา และ ผู้สนใจในงานแทงใบลานซึ่งได้ให้ความรู้แก่ลูกศิษย์ทุกคนอย่างละเอียดโดยไม่หวงวิชา การมุ่งมั่น เสียสละมีจิตของการเป็นผู้ให้ นายกุศล จึงได้รับรางวัลเชิดชูเกียรติจากมหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์ คือ ปริญญาคุณวุฒิบัณฑิตกิตติมศักดิ์ สาขาศิลปศาสตร์สหวิทยาการ เพื่อการพัฒนาท้องถิ่น อันเป็นเครื่องยืนยันถึงความเป็นผู้มีความสามารถในเชิงหัตถศิลป์ที่ครบถ้วน

ครูศิลป์ของแผ่นดิน 2560

The pride in teaching and preserving
‘palm-leaf inscribing’

Mr. Kuson adheres to the creative idea of making palm-leaf inscribing which is a complex task into a simpler extension of artist’s imagination. He is a spiritual craftsman who determines to preserve the art of palm-leaf inscribing as one of Thai wisdoms, so that people of the next generation may have a chance to be proud of it, and to admire this treasure of the country. Palm-leaf inscribing is a near extinct branch of craftsmanship, as it is harder and harder to find craftsman in this field. Only those with true passion and good emotion may produce lively and graceful palm-leaf inscribing. Making a piece of palm-leaf inscribing also trains the craftsman to be more imaginative, to be more meticulous, and eventually, to be more intelligent. Mr. Kuson wishes that his contribution will make people of Thailand realize and appreciate their value, to see that the people of Thailand still possess the skill and ability to create this treasure of the country which is a result of inheriting ancestor’s wisdom for a very long time.

Nowadays, Mr. Kuson teaches this craftsmanship of palm-leaf inscribing to children, whether in primary or higher education, as well as ordinary people who are interested in this craftsmanship. Mr. Kuson teaches every student extensively, and passes on all of his knowledge without hesitation. From his determination, his sacrifice, and his passion as a giver, Mr. Kuson was honored by Surin Rajabhat University with Honorary Doctorate Degree in Arts Interdisciplinary Studies for Local Development which is a solid evidence of him as a skillful and adept crafts master.

“อยากให้ลูกหลานได้สืบสานงานหัตถศิลป์แทงใบลานต่อไป เพราะถือเป็นมรดกภูมิปัญญาจากอดีต หวังให้อุณชนรุ่นหลังได้มีการอนุรักษ์เอาไว้อีกทั้งงานแทงใบลานนี้เป็นงานศิลปะที่มีความเป็นธรรมชาติในตัวเอง รูปทุกรูปที่ทำนั้นต้องหาวัตถุดิบจากในธรรมชาติทั้งหมด ต้องใช้ความพยายามไปปีนเก็บใบลาน ใบตาลมาเพื่อสร้างสรรค์ชิ้นงาน เมื่อได้สร้างชิ้นงานขึ้นมาแล้วกลับมีความภาคภูมิใจเป็นอย่างยิ่งถือเป็นการสืบทอดเจตนารมณ์ของบรรพบุรุษ ต้องเก็บรักษาชิ้นงานศิลปะชิ้นนี้เอาไว้ให้ดี ส่วนเงินทองนั้นไม่สำคัญแต่ศิลปะนั้นมีคุณค่าสำคัญยิ่งกว่าเงินทอง ถ้าผลิตชิ้นงานออกมาดีเงินทองจะได้ตามมาภายหลังอยู่ที่จะทำไหวหรือเปล่าเท่านั้น ”

“ I wish to see our children take on this craftsmanship of palm-leaf inscribing because it is an heritage wisdom from the past. The next generation of children will step in and help preserve this art. Palm-leaf inscribing is a natural form of art where every step includes raw materials that come from nature. A craftsman must be endeavored to climb up the plant and collect palm-leaf and sugar palm-leaf in order to create a piece. Once you have created a work piece of this art, you should be real proud in yourself, because you are helping preserving and passing on our ancestor’s intention. You should preserve this art as best as you can. Money is not important, as a piece of artwork is far more important than any amount of money. Once you have produced high quality work, money will come after it. Now it is up to you, can you keep it up? ”

ที่อยู่ : 190 หมู่ 6 ตำบลบุง อำเภอมือง
จังหวัดอำนาจเจริญ 77000
โทรศัพท์ : 081-999-2913

Address :190 Moo 6, Bung Sub-district,
Mueang Amnat Charoen District,
Amnat Charoen Province. 77000
Telephone : 081-999-2913